

تجدید نظر ارمنستان

«نیکول پاشینیان» نخست‌وزیر ارمنستان می‌گوید، این کشور «دموکراتیک و در حال توسعه» است و در حال پیاده‌سازی اصلاحات گسترده‌ای به منظور «بهبود تاب‌آوری» خود است. پاشینیان در مصاحبه‌ای با نشریه انگلیسی تلگراف که شامگاه یکشنبه منتشر شد، همچنین گفت‌نمی‌خواهد بین روسیه و غرب یک طرف را انتخاب کند. او توضیح داد: «وقتی جنگ اوکراین آغاز شد، من گفتم درباره موضوع اوکراین، ما متحد روسیه نیستیم. این واقعیت است، می‌خواهم همچنین بگویم که درباره آمریکا، فرانسه و دیگر شرکا؛ همکاری امنیتی ما علیه شریک امنیتی دیگری نیست.» پاشینیان همچنین گفت: «شرکای ما ممکن است نگرانی‌هایی درباره روابط ما داشته باشند ویا این که چگونه این رابطه ممکن است بر دستورکارهای امنیتی آن‌ها تأثیر بگذارد. این موضوعی است که ما سعی می‌کنیم با گفت‌وگو در حداکثر شفافیت، درباره دستورکارهای مشترک شرکای خود مدیریت کنیم.» در حالی که عضویت در ناتو یک خط قرمز شفاف برای روسیه است، نخست‌وزیر ارمنستان می‌گوید: «این سوالی نیست که درباره آن بحث کرده و یا در حال بحث باشیم.» پاشینیان با این حال گفت، ارمنستان ممکن است درباره عضویت در سازمان «پیمان امنیت جمعی» تجدیدنظر کند.

وزیر دفاع آمریکا بستری شد

«لوید آستین» وزیر دفاع آمریکا بامداد دوشنبه راهی بیمارستان نظامی «والتر رید» شد. آستین به دلیل مشکل مثانه بار دیگر به این بیمارستان رفته است. «پت رایدر» همچنین خبر داده اختیارات آستین به «کاتلین هیکس» معاون او سپرده شده و این بار رئیس ستاد مشترک نیروهای مسلح، کاخ سفید و کنگره از این اتفاق مطلع شده‌اند. مرکز درمانی والتر رید دی‌ماه اعلام کرد وزیر دفاع آمریکا به دلیل ابتلا به بیماری سرطان پروستات، در این مرکز نظامی بستری شده است. عدم اطلاع به‌موقع درباره بستری شدن آستین به نمایندگان کنگره و حتی کاخ سفید باعث شد تا بسیاری خواستار استعفای او شوند، چرا که آستین مستقیماً پس از رئیس‌جمهور آمریکا، ارتش ایالات متحده را رهبری می‌کند و وظایفش ایجاب می‌کند که او در هر لحظه برای مقابله با هر بحران امنیت ملی در دسترس باشد. آستین پس از گذشت تقریباً یک ماه، روز ۲۹ ژانویه (نهم بهمن ماه) به محل کار خود بازگشته بود.

سفر ویلیام برنز به مصر

مقامات کاخ سفید از سفر رئیس سازمان سیا به مصر برای رایزنی درباره توافق آتش‌بس در غزه خبر دادند. یک مقام ارشد دولت آمریکا به شبکه ان‌بی‌سی‌نیوز گفته، جو بایدن، رئیس‌جمهور این کشور ویلیام برنز را برای رایزنی در زمینه توافق آتش‌بس که به آزاد شدن اسرای اسرائیلی در بند حماس منتهی خواهد شد به قاهره می‌فرستد. طبق گفته این مقام آمریکایی، اگر توافق حاصل شود تخمین زده می‌شود که ۱۳۶ اسیر اسرائیلی که در غزه نگهداری می‌شوند، آزاد شوند. همزمان با افزایش فشارها علیه رژیم صهیونیستی در زمینه هرگونه عملیات نظامی در رفح، مقامات آمریکایی می‌گویند که پس از تماس تلفنی جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا و بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل، واشنگتن معتقد است که پیشرفت‌های عمده در زمینه توافق آزادی اسرای اسرائیلی در هفته جاری میلادی امکان‌پذیر است و این موضوع می‌تواند اولین هفته حل‌شود، با این وجود گفته شده است که اختلافات درباره جزئیات توافق همچنان زیاد است.

سه‌شنبه ۲۴ بهمن ۱۴۰۲
سال دوم • شماره ۴۴۵
www.hammihanonline.ir

مسئله مهمی که اروپایی‌ها باید درک کنند این است که خطری که از سوی ایالات متحده منزوی‌تر ایجاد می‌شود، از مرزهای شرقی اروپا فراتر می‌رود. برای چندین دهه، اروپایی‌ها کمبودهای قابل‌توجهی را در بودجه و توانایی‌های دفاعی خود تحمل کرده‌اند. این موضوع ظرفیت‌محدود کشورهای اروپایی برای افزایش تولیدات صنایع دفاعی و تامین تسلیحات اوکراین و تکمیل ذخایر مهمات و تسلیحات را توضیح می‌دهد. این تصور اروپایی‌ها تصور منطقی‌ای بود که ایالات متحده در مواقع اضطراری رهبری را برعهده خواهد گرفت.

بر خلاف دوران جنگ سرد کمک اساسی آمریکا به امنیت اروپا دیگر در درجه اول شامل نیروی انسانی (و تانک‌ها) نیست بلکه بیشتر در حوزه‌هایی مانند اطلاعات، شناسایی و نظارت، حمل و نقل هوایی استراتژیک، سوخت‌رسانی هوایی و رصد فضا و ارتباطات است. آمریکا همچنین آسایش خیال‌رادر قالب بازدارندگی هسته‌ای و توانایی اعزام حجم قابل‌توجهی از نیروهای آموزش‌دیده در صورت نیاز ارائه می‌دهد. در عمل، آمریکا هم‌اکنون تنها متحد ناتوست که واقعاً مجموعه‌ای از «تمام قواست».

با این حال خطرات ریاست‌جمهوری دوم ترامپ فراتر از دفاع و امنیت است. در دوران ترامپ، رابطه آمریکا و چین می‌تواند بدتر شود. این موضوع شرکت‌های اروپایی را که در دو قلمرو فعالیت می‌کنند، در شرایط سختی قرار می‌دهد: با تهدید تحریم‌های ثانویه، ترامپ می‌تواند عملاً شرکت‌های اروپایی را مجبور کند فعالیت‌های خود را در چین متوقف کنند یا بر اروپایی‌ها فشار بیابورد تا مانع سرمایه‌گذاری‌های چین در اروپا شوند. ترامپ وعده داده تا در صورت انتخاب مجدد، روی تمام کالاهای وارداتی تعرفه ۱۰ درصدی اعمال می‌کند و در صورت تصویب در کنگره، تأثیر چنین اقدامی به‌شدت در اروپا احساس خواهد شد. حاکمیت دیجیتال اروپا تحت تأثیر رئیس‌جمهور منتخب مجدد آمریکا قرار خواهد گرفت. اروپا برای قابلیت‌هایی مثل مکان‌یابی جغرافیایی، ارتباطات مبتنی بر ماهواره، فضاهای ابری، حریم خصوصی داده‌ها و هوش مصنوعی به آمریکا وابسته است و در برابر اختلال، آسیب‌پذیر.

چندین دهه است که نفوذ عمیق دموکراسی در اروپا با نفوذ ایالات متحده گره خورده است. در سال ۲۰۲۱، دولت بایدن برای دفاع از آزادی مطبوعات در لهستان اقدام کرد و رئیس‌جمهور لهستان را متقاعد کرد تا لایحه بحث‌برانگیز رسانه‌ای محلی باشند، وتو کند. اینکه چه افرادی می‌توانند مدیران رسانه‌ای محلی باشند، وتو کند. اگر ترامپ دوباره انتخاب شود، احتمالاً به‌دنبال تضعیف بیشتر نهادهای دموکراتیک در آمریکا از جمله وزارت دادگستری و تحقیر عمومی حاکمیت قانون خواهد بود. این امر پوپولیست‌ها و احزاب مخالف با اتحادیه اروپا را تشویق می‌کند. دور اول ریاست‌جمهوری ترامپ به اروپایی‌ها یاد داد که چگونه حمایت سیاسی رئیس‌جمهور ایالات متحده از پوپولیست‌ها عملاً وحدت اروپا را به‌خطر می‌اندازد.

▼ ترامپ دشمن ارزش‌های اروپا

شاید بزرگترین خطری که ترامپ برای اروپا ایجاد می‌کند در قبال ارزش‌های این‌ قاره باشد: چندجانبه‌گرایی، اهمیت به محیط‌زیست، حاکمیت قانون و خود دموکراسی. ترامپ در سخنرانی‌هایش این اصول را بی‌ارزش می‌داند. بنابراین اروپا نیاز دارد از همین حالا برای این فشار داخلی آماده شود و خود را برای دفاع بهتر از حاکمیت قانون در داخل مرزهایش تجهیز کند. یکی از قدرتمندترین ابزارهای اتحادیه اروپا برای دفاع از حاکمیت قانون از زمان معاهده آمستردام سال ۱۹۹۹ به‌وجود آمده‌اند: روندی که در ماده ۷ معاهده اتحادیه اروپا مشخص شده و به کشورهای عضو اجازه می‌دهد کشوری را که مرتکب «نقض جدی و مداوم» ارزش‌های اروپا می‌شود، تحریم کند. با این حال این ابزار اغلب عملاً بی‌دندان بوده‌اند، حتی اگر ترامپ در ماه نوامبر پیروز نشود، اروپا باز هم کار دارد. این قاره ممکن است دیگر نتواند به آمریکا به‌عنوان شریک ثابت تکیه کند، فارغ از اینکه چه کسی رئیس‌جمهور باشد. ایالات متحده در حال حاضر اقدامات سیاست خارجی خود به‌ویژه در حوزه اقتصادی را بدون مشورت با اروپا انجام می‌دهد. مثلاً قانون کاهش تورم سال ۲۰۲۲ جو بایدن برای حمایت از تولیدات داخلی تنظیم شد. اعطای یارانه‌ها و الزامات حمایت از تولید داخلی، شرکت‌های اروپایی را وادار کرد به آمریکا نقل‌مکان کنند که هزینه آن برای اقتصاد اروپا تمام شد. قانون‌گذاران جمهوری خواه و دموکرات به صراحت اعلام کرده‌اند که قصد دارند منطقه ایندوپاسیفیک را در اولویت قرار دهند و شرایط ممکن است اقدامات نظامی آمریکا را به‌سمت خاورمیانه و آسیا بکشاند. حزب‌گرایی که کنگره آمریکا را به‌هم ریخته است احتمالاً به مانعی دشوار برای شکوفایی روابط ترانس‌آتلانتیک تبدیل خواهد شد. وضعیت‌نگران‌کننده دموکراسی آمریکا در خانه هم احتمالاً نسبت به اولویت‌های اروپا مثل مبارزه با تغییر اقلیم، انرژی سیاسی بیشتری را می‌گیرد. نظرسنجی‌ها به‌طور مرتب نشان می‌دهند که شهروندان اروپایی خواستار ایفای نقش بزرگتری از اتحادیه اروپا در حل چالش‌های جهانی هستند. اگر ترامپ دوباره انتخاب‌شود، اتحادیه اروپا با خطرات قابل‌توجهی روبه‌رو خواهد شد. برخی از رهبران اروپایی ممکن است وسوسه شوند برای تضمین امنیت کشور خود در کوتاه‌مدت قراردادهای دوجانبه‌ای را با آمریکا منعقد کنند. اما آمریکا در هر صورت غیرقابل اعتماد است. انتخابات پارلمان اروپا در ماه ژوئن فرصتی را ارائه می‌دهد؛ فرصتی برای احزاب سیاسی تا درباره انتخاب‌های استراتژیک اساسی صحبت کنند و دفاع از دموکراسی و اصلاحات سازمانی اتحادیه اروپا را به‌بخش کلیدی در خواست‌های خود تبدیل کنند؛ پیامی که اتحادیه اروپا در کمپین انتخاباتی‌اش می‌فرستد باید نقطه مقابل لفاظی‌های انزواطلبانه و ضددموکراتیک باشد: اروپا می‌تواند از مرزهای خود محافظت کند، از حقوق بشر دفاع کند، به امنیت تجارت آزاد کمک کند، با تغییر اقلیم مبارزه کند و از دموکراسی حمایت کند، حتی اگر ایالات متحده نکند.

ترامپ به هزینه‌های کم دفاعی اروپا و تهدیدهایش برای خروج از ناتو، اتحادیه اروپا را مجبور کرد تا اقداماتی در زمینه ایجاد انگیزه‌های سازمانی، قانونی و مالی برای کشورهای اروپایی انجام دهد تا برای دفاع بیشتر هزینه کنند. «تسهیلات صلح اروپا» مکانیسم اتحادیه اروپا برای ارسال کمک‌های نظامی به کشورهای دیگر است. اتحادیه اروپا از سال ۲۰۲۲ از این مکانیسم برای ارسال کمک‌های نظامی به اوکراین استفاده کرده است. این سازمان در پاسخ به فشارهایی بود که ترامپ روی این قاره وارد کرد. اما مدیریت رخدادهای دیگری که در سال‌های ترامپ ظهور کردند سخت‌تر بودند که مهم‌ترین آن حملات لفظی رئیس‌جمهور پیشین آمریکا به نظم و قانون و دموکراسی میانه‌رو بود. زمانی که ترامپ در سال ۲۰۲۰ پر اوکراین فشار آورد تا به نامزد رقیب دموکراتیک خود آسیب بزند، استفاده از این تاکتیک را برای دیگر بازیگران مشروعیت بخشید. نیروهای پوپولیست در اروپا سناریوی بی‌رحمانه ترامپ را در مورد مهاجرت خواندند و مانع تلاش‌های اروپا برای اعمال سیاست‌های کلی شدند. در کل، ترامپ عملاً از ملی‌گرایان راست‌گرا، پوپولیست‌ها و صدهای مخالف اتحادیه اروپا در اروپا حمایت کرد. همزمان با برگزاری انتخابات پارلمانی اتحادیه اروپا در ژوئن ۲۰۲۴ این خطر واقعی وجود دارد که این نیروهای جسور جایگاه ویژه‌ای پیدا کنند و نسل آینده رهبران اتحادیه اروپا را شکل دهند. چه این‌ کار را بکنند چه نکنند، دومین نامزدی ترامپ در حال حاضر تشویق شخصیت‌های ملی‌گرای مثل ویکتور اوربان، نخست‌وزیر مجارستان را به دنبال دارد.

▼ در دسر اضافه

ترامپ ممکن است در دور دوم نسبت به اروپا و ارزش‌های اروپایی خصمانه‌تر عمل کند، خطرات امنیتی این قاره را به‌شدت افزایش دهد و مشکلات فعلی را تشدید کند. ترامپی که دوباره رای بیابورد از نهاد جمهوری خواه هودار دموکراسی و قدیمی‌رها خواهد بود. او احتمالاً اطراف خود را با مدیران وفاداری پر می‌کند که او را به‌چالش نمی‌کشند. علاوه بر آن، جهان به اظهارات و تصمیم‌گیری‌های تکان‌دهنده او عادت کرده است و تجاوزات فردی‌اش کمتر شوکه‌کننده و ضرورت مقاومت در برابر آن کمتر شده است.

بزرگترین خطر فوری که دور دوم ترامپ ایجاد می‌کند واضح است: ترامپ قبلاً اعلام کرده بود که به حمایت آمریکا از اوکراین پایان خواهد داد. با اینکه اروپایی‌ها حمایت مالی و نظامی خود را از کی‌یف، هم به‌صورت دوجانبه و چه با استفاده از جعبه‌ابزار اتحادیه اروپا افزایش داده‌اند اما تلاش‌های آنها برای جایگزینی کامل کمک‌های نظامی آمریکا کم است. در حقیقت، حمایت کوتاه‌مدت اتحادیه اروپا از اوکراین ۵۵درصد از آنچه آمریکا ارائه کرده را تشکیل می‌دهد. سناریویی که در آن آمریکا به کمک‌های خود از اوکراین پایان می‌دهد خیالی نیست و اروپایی‌ها را ملزم می‌کند که سریع‌تر و همه‌جانبه‌تر از اوکراین حمایت کنند.

▼ کار بر دنایملیات

ترامپ در ۴ سال اول ریاست‌جمهوری خود، قانون‌گذاران اروپایی را مجبور کرد تا برنامه‌ریزی‌های خود را پیرامون یک رئیس‌جمهور آمریکایی انجام دهند که سازگاری و تعهد کمتری دارد. کسی که دیدگاهی کاملاً مبادله‌ای از روابط ترانس‌آتلانتیک داشت. رهبران اروپایی به‌طور سنتی نقاط مشترک بیشتری با رؤسای جمهور دموکرات آمریکا داشته‌اند تا جمهوری خواهان. روابط ترانس‌آتلانتیک هم خیلی قبل‌تر از روی کار آمدن ترامپ تیره شده بود؛ مثل شکاف عمیقی که در مورد جنگ رئیس‌جمهور جورج دبلیو بوش در عراق به‌وجود آمد.

اما چالش‌هایی که ترامپ ایجاد کرد جدید بودند. او اولین رئیس‌جمهور آمریکا بود که با اروپا مثل اعضای خانواده رفتار نکرد. او به‌نظر می‌رسید با رهبران خودکامه‌ای مثل پوتین و شی‌جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین راحت‌تر است تا رهبران اروپایی حاصل از انتخابات دموکراتیک مثل آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان. ترامپ برای خروج از توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ با ایران و همچنین تهدید اروپایی‌ها به مجازات‌بسا تحریم‌ها در صورت پایبندی به این توافق، درنگ نکرد. توافقی که رئیس‌جمهور باراک اوباما به‌همراه اتحادیه اروپا و تروئیکای اروپایی (فرانسه، آلمان و بریتانیا) به‌سرانجام رساند. او همچنین قبل از اقدامات مهم سیاست خارجی خود هیچ مشورتی با رهبران اروپایی انجام نداد یا حتی مثل امضای توافقنامه ۲۰۲۰ أبراهام یا خروج نیروهای آمریکایی از سوریه اصلاً آنها را مطلع نکرد. ترامپ نه‌تنها برنامه‌های آمریکا برای توافق تجاری با اتحادیه اروپا را رها کرد بلکه قوانین حمایت‌گرنه‌بی سابقه‌ای را اعمال کرد که صادرکنندگان اروپایی را هدف قرار می‌داد.

او همچنین به‌دنبال تضعیف همکاری‌های چندجانبه در زمینه‌هایی مثل تغییر اقلیم، تجارت، مهاجرت و حقوق بشر بود و از توافقنامه اقلیمی پاریس که یکی از اولویت‌های اتحادیه اروپا بود، خارج شد. او سازمان‌های بین‌المللی مثل سازمان جهانی بهداشت، یونسکو و همچنین تلاش‌های سازمان ملل برای دستیابی به توافق در مورد مسئله مهاجرت و پناهجویان را تضعیف کرد. اقدامات ترامپ اثرات شوکه‌کننده‌ای بر اروپا داشت: آمریکا در شکل‌گیری اتحادیه اروپا نقش مهمی بازی کرد اما به‌نظر می‌رسد این کشور از نقش اصلی خود در حمایت از نظم بین‌المللی مبتنی بر قانون کناره‌گیری کرده است. رهبران اروپا متوجه شده‌اند که قاره آنها باید مستقل‌تر و خودمختارتر باشد، به‌زبان ساده تواناتر و مسئولانه‌تر در برابر امورات جهان.

آنها باید برای حفظ سیستم چندجانبه خود اقدام می‌کردند. مثلاً اتحادیه اروپا حمایت خود را از سازمان جهانی بهداشت افزایش داد. تهدید ترامپ مبنی بر اعمال تحریم‌های اقتصادی بر اروپا باعث شد تا رهبران این قاره با ادغام بانک‌ها و سیستم‌های بانکی خود و امضای توافقنامه‌های تجاری با شرکای جدید در آفریقا، آسیا و آمریکای لاتین، ارزش یورو را تقویت کنند. از نظر امنیتی، حملات

